સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

પહેલા ધોરણ માટે

મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૨



પહેલી ચોપડીના
"ડિકટેશન શિક્ષક"
અઢી આના.

સર્વ હક્ક સ્વાધીન
કિંમત ૦-૧-૯
પોસ્ટેજ જુદું.
ફેબ્રુઆરિ
સને ૧૯૩૧

હિન્દુસ્તાનની સામાન્ય
ભૂગોળની
પ્રશ્નોત્તરમાળા
ચાર આના.





સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ
શાહપોર, સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા:-ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.
શાહપોર-સુરત.

દેશી રાજ્યોમાં ટેક્સ્ટ બુકસ, ઇનામ અને લાયબ્રેરી
માટે મંજુર થએલો અને કેળવણી ખાતાના
અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના
ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો
પહેલા ધોરણનો

મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૨.

રચનાર—સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
' ડિકટેશન શિક્ષક " વગેરેના કર્તા.
રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

આવૃત્તિ ૧૮ મી.

છાપનાર—ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઇ નાયક.
છાપવાનુ ઠેકાણું-શ્રી "અનાવિલ બંધુ" પ્રેસ, સુરત.
કિંમત પોણા બે આના. પોષ્ટેજ જાુદું.

સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત.

પહેલા ધોરણનો મુખગણિત શિક્ષક. ભાગ ૨

સંખ્યા શિક્ષણ. મનોયત્ન ૧.

૧) એકથી સો સુધી અવળા બોલો. એકથી સો સુધી ગણો.

૨) સોથી એક સુધી (અવળા) ઉતરતા બોલો.

૩) સો સુધીમાંના એકી અંક બોલો.

૪) સો સુધીમાંના બેકી અંક બોલો.

૫) એકમાં બબ્બે ઉમેરતાં ૯૯ સુધી બોલી જાઓ.

૬) બેમાં બબ્બે ઉમેરી ૧૦૦ સુધી બોલો.

૭) સો સુધીમાંના એકી અંક (અવળા) ઉતરતા બોલી જાઓ.

૮) સો સુધીમાંના બેકી અંક ઉતરતા (અવળા) બોલો.

૯) એકી અંકમાં દસ ઉમેરો. દસમાં એકી અંક ઉમેરો.

૧૦) બેકી અંકમાં દસ ઉમેરો. દસમાં બેકી અંક ઉમેરો.

૧૧) ૫૧, ૬૭, ૧૯, ૪૫, ૭૨, ૮૩, ૨૮, ૮૪, ને ૭૬ માં ૧૦ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય? (સૂચનાઃ—દસકમાં એક વધારવો) અને ૧૦ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે? (સૂચનાઃ-દસકમાંથી એક બાદ કરવો)

૧૨) ૭૭, ૮૪, ૨૮, ૭૩, ૭૧, ૪૫, અને ૩૯માંથી ૯ જાય તો કેટલા રહે? ૮ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

૧૩) ૫૩+૩, ૬૭+૭, ૬૯+૯, ૮૭+૭, ૯૫+૫ કેટલા?

૧૪) ૪૪+૪, ૫૨+૨, ૬૬+૬, ૮૮+૮, ૩૦+૧૦, કેટલા?

૧૫) ૫૩-૩, ૫૭-૬, ૬૯-૮, ૩૭-૩. કેટલા?

૧૬) ૪૪-૯, ૫૨-૭, ૬૬-૮, ૩૦-૫ કેટલા?

૧૭) એક આંકડાની મોટામાં મોટી અને નાનામાં નાની સંખ્યા લખો.

૧૮) એક દસક, ત્રણ દસક, પાંચ દસક, આઠ દસક, અને નવ દસકના એકમ કેટલા ?

૧૯) ૨૯એ ૨૦થી કેટલા વધારે અને ૩૦થી કેટલા ઓછા ?

૨૦) ઓગણચાળીસ, ઓગળપચાસ, અગણોતેર ઓગણસાઠ, ઓગણાએંસી, અને નેવ્યાસી લખો.

૨૧) ૫૪માં પાંચડો શાને માટે છે ? ૪૫માં પાંચડો શાને માટે છે ?

૨૨) આઠ દસક ને નવ એકમ તે કેટલા ? પંચોતેર લખો પોણોસો લખો. નવ એકમ ને આઠ દસક તે કેટલા ?

૨૩) ૮૯, ૯૯, ૪૯, ૩૯, ૫૯, ૬૯, એમાં દસક કેટલા છે તે કહો. પુરા દસક કરવાને ઓછામાં ઓછા કેટલા ઉમેરવા ?

૨૪) ૭૬, ૮૫, ૯૧, ૭૯, ૩૭, એમાં દસક ને એકમ કેટલા? દસકની જગાએ એકમ અને એકમની જગાએ દસક લખીએ તો કેટલા વંચાય ?

૨૫) ૯૧માં ૮ નાખીએ તો કેટલા થાય ? ૭૫નં આઠ કેટલા? ૧૩ ને ૪ કેટલા ?

૨૬) ૮૪માં ૩. ૭, ૫, અને ૯ ઉમેરીએ તો કટલા થાય ?

૨૭) ૬૬માંથી ૩, ૫, ૮, ૭, અને ૧૦ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

૨૮) મારી પાસે ચાર પૈસા હતા, તે ખરચી નાખ્યા તો શું રહ્યું ? શૂન્ય એટલે શું ?

૨૯) મેં પાંચ બોર લીધાં તેથી બાપાએ એક પણ બોર આપ્યું નહિ ત્યારે મારી પાસે કેટલાં થયાં ?

૩૦) બે આંકડાની નાનામાં નાની ને મોટામાં મોટી સંખ્યા કહો.

૩૧) ૭ દસક ને પાંચ એકમ; ૪ દસક ને ૯ એકમ તે કેટલા ?

૩૨) દસ પૈસાની દસ કોથળી છે તો બધું મળી કેટલા હશે ?

૩૩) સોમાં એકડો શાને માટે છે ?

૩૪) ૮૮માંથી ૮ જાય તો કેટલા દસક રહે ?

૩૫) સાત દસક ને નવ છૂટા છે તો કેટલા કહેવાય ?

૩૬) ૭૩,૮૫,૯૧,૩૫,એમાં સાત ઉમેરીએ કેટલા થાય ?

૩૭) ૮૫, ૭૫, ૨૫, ૬૫, એમાંથી ૬ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે અને ૯ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

સૂચના:—જેટલીવાર એક લઇએ તેટલા આવે તે પ્રત્યક્ષ વસ્તુઓથી સમજાવવું, અને પછી એકની પલાખી તેમની પાસે ઉપજાવી કઢાવવી. જેમકે એક, એક વખત લઇએ તો એક થાય. બે એક વખતે લઇએ તો બે થાય.

બેની પલાખી બબ્બે ઉમેરાવી, ત્રણની પલાખી ત્રણ ત્રણ ઉમેરાવી છોકરા પાસે ઉપજાવી કઢાવવી એજ મુજબ ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ ની પલાખીઓ ઉપજાવી કઢાવવી.

૧૦ની પલાખી દસકની પરોવેલી હારો (શેરો)થી ઉપજાવી કઢાવવી.

પલાખી સવળી તથા અવળી પણ મોઢે કરાવવી; જેથી ૪+૨ ૧૦+૨, ૧૬+૨ ૧૮+૨, ૨૭-૩, ૨૭-૯, ૧૮-૯, ૪૫-૮ વગેરે આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી મોઢે સહેલાઇથી કહી શકશે. ૩૬+૯, છત્રીસમાં ૪ વખત નવ છે, એમાં ૧ વાર નવ ઉમેરવાથી પાંચ વાર નવ એટલે ૫×૯=૪૫ થાય છે. ૪૨-૭, બેતાળીશમાં ૬ વાર સાત છે, તેમાંથી ૧ વાર સાત બાદ કરવાથી ૫ વાર સાત રહેશે એટલે ૫×૭=૩૫ જવાબ.

સૂચનાઃ—અગિઆરાના કોઠામાં અગિઆર, બારાના કોઠામાં બાર એ મુજબ આંકની મદદથી મોઢે શી રીતે ઉમેરી, બાદ કરી, ગુણી તથા ભાગી શકાય તે સમજાવવું. જેમકે ૮૮+૧૧. ૮૮ માં ૧૧ આઠ વખત છે અને ૧ વાર ૧૧ ઉમેરવાથી ૮+૧=૯ વાર ૧૧ એટલે ૧૧×૯=૯૯ થાય. ૯૮–૧૪, ૯૮ માં ૧૪ સાતવાર છે તેમાંથી ૧ વાર ૧૪ બાદ કરતાં ૭–૧=૬ વાર ૧૪ રહે એટલે ૧૪×૬=૮૪. ૧૬×૭ સોળ સાતવાર લઇએ તો ૧૬+૭=૧૧૨ થાય. ૧૨૬÷૧૪ એકસો છવીસમાં ૧૪ નવવાર છે માટે ૯ જવાબ. ૧૨૬÷૯ એકસો છવીસમાં ૯ ચૌદવાર છે માટે ૧૪ જવાબ.

આંક સવળા તથા અવળા પણ મોઢે કરાવવા.

આ સૂચનાઓ દરેક આંકમાં લાગુ પાડવી અને આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકારનો મહાવરો કરાવવો.

પહેલી ચોપડીનો "ડિકટેશન શિક્ષક" અઢી આના.

એકાથી ચાળીસા સુધીની એકની પલાખી.

૧ × ૧ × ૧			૧૧ × ૧ = ૧૧			૨૧ × ૧ = ૨૧			૩૧ × ૧ = ૩૧	
૨	૧	૨	૧૨	૧	૧૨	૨૨	૧	૨૨	૩૨ ૧	૩૨
૩	૧	૩	૧૩	૧	૧૩	૨૩	૧	૨૩	૩૩ ૧	૩૩
૪	૧	૪	૧૪	૧	૧૪	૨૪	૧	૨૪	૩૪ ૧	૩૪
૫	૧	૫	૧૫	૧	૧૫	૨૫	૧	૨૫	૩૫ ૧	૩૫
૬	૧	૬	૧૬	૧	૧૬	૨૬	૧	૨૬	૩૬ ૧	૩૬
૭	૧	૭	૧૭	૧	૧૭	૨૭	૧	૨૭	૩૭ ૧	૩૭
૮	૧	૮	૧૮	૧	૧૮	૨૮	૧	૨૮	૩૮ ૧	૩૮
૯	૧	૯	૧૯	૧	૧૯	૨૯	૧	૨૯	૩૯ ૧	૩૯
૧૦	૧	૧૦	૨૦	૧	૨૦	૩૦	૧	૩૦	૪૦ ૧	૪૦

એકાથી ચાળીસા સુધીની દુની પલાખી

૧×૨= ૨	૧૧×૨=૨૨	૨૧×૨=૪૨	૩૧×૨=૬૨
૨ ૨ ૪	૧૨ ૨ ૨૪	૨૨ ૨ ૪૪	૩૨ ૨ ૬૪
૩ ૨ ૬	૧૩ ૨ ૨૬	૨૩ ૨ ૪૬	૩૩ ૨ ૬૬
૪ ૨ ૮	૧૪ ૨ ૨૮	૨૪ ૨ ૪૮	૩૪ ૨ ૬૮
૫ ૨ ૧૦	૧૫ ૨ ૩૦	૨૫ ૨ ૫૦	૩૫ ૨ ૭૦
૬ ૨ ૧૨	૧૬ ૨ ૩૨	૨૬ ૨ ૫૨	૩૬ ૨ ૭૨
૭ ૨ ૧૪	૧૭ ૨ ૩૪	૨૭ ૨ ૫૪	૩૭ ૨ ૭૪
૮ ૨ ૧૬	૧૮ ૨ ૩૬	૨૮ ૨ ૫૬	૩૮ ૨ ૭૬
૯ ૨ ૧૮	૧૯ ૨ ૩૮	૨૯ ૨ ૫૮	૩૯ ૨ ૭૮
૧૦ ૨ ૨૦	૨૦ ૨ ૪૦	૩૦ ૨ ૬૦	૪૦ ૨ ૮૦

એકાથી ચાળીસા સુધીની ત્રીની પલાખી.

૧×૩= ૩	૧૧×૩=૩૩	૨૧×૩=૬૩	૩૧×૩= ૯૩
૨ ૩ ૬	૧૨ ૩ ૩૬	૨૨ ૩ ૬૬	૩૨ ૩ ૯૬
૩ ૩ ૯	૧૩ ૩ ૩૯	૨૩ ૩ ૬૯	૩૩ ૩ ૯૯
૪ ૩ ૧૨	૧૪ ૩ ૪૨	૨૪ ૩ ૭૨	૩૪ ૩ ૧૦૨
૫ ૩ ૧૫	૧૫ ૩ ૪૫	૨૫ ૩ ૭૫	૩૫ ૩ ૧૦૫
૬ ૩ ૧૮	૧૬ ૩ ૪૮	૨૬ ૩ ૭૮	૩૬ ૩ ૧૦૮
૭ ૩ ૨૧	૧૭ ૩ ૫૧	૨૭ ૩ ૮૧	૩૭ ૩ ૧૧૧
૮ ૩ ૨૪	૧૮ ૩ ૫૪	૨૮ ૩ ૮૪	૩૮ ૩ ૧૧૪
૯ ૩ ૨૭	૧૯ ૩ ૫૭	૨૯ ૩ ૮૭	૩૯ ૩ ૧૧૭
૧૦ ૩ ૩૦	૨૦ ૩ ૬૦	૩૦ ૩ ૯૦	૪૦ ૩ ૧૨૦

એકાથી ચાળીસ સુધીની ચોકની પલાખી.

૧×૪= ૪	૧૧×૪=૪૪	૨૧×૪= ૮૪	૩૧×૪=૧૨૪
૨ ૪ ૮	૧૨ ૪ ૪૮	૨૨ ૪ ૮૮	૩૨ ૪ ૧૨૮
૩ ૪ ૧૨	૧૩ ૪ ૫૨	૨૩ ૪ ૯૨	૩૩ ૪ ૧૩૨
૪ ૪ ૧૬	૧૪ ૪ ૫૬	૨૪ ૪ ૯૬	૩૪ ૪ ૧૩૬
૫ ૪ ૨૦	૧૫ ૪ ૬૦	૨૫ ૪ ૧૦૦	૩૫ ૪ ૧૪૦
૬ ૪ ૨૪	૧૬ ૪ ૬૪	૨૬ ૪ ૧૦૪	૩૬ ૪ ૧૪૪
૭ ૪ ૨૮	૧૭ ૪ ૬૮	૨૭ ૪ ૧૦૮	૩૭ ૪ ૧૪૮
૮ ૪ ૩૨	૧૮ ૪ ૭૨	૨૮ ૪ ૧૧૨	૩૮ ૪ ૧૫૨
૯ ૪ ૩૬	૧૯ ૪ ૭૬	૨૯ ૪ ૧૧૬	૩૯ ૪ ૧૫૬
૧૦ ૪ ૪૦	૨૦ ૪ ૮૦	૩૦ ૪ ૧૨૦	૪૦ ૪ ૧૬૦

૧×૫= ૫	૧૧×૫= ૫૫	૨૧×૫=૧૦૫	૩૧×૫=૧૫૫
૨ ૫ ૧૦	૧૨ ૫ ૬૦	૨૨ ૫ ૧૧૦	૩૨ ૫ ૧૬૦
૩ ૫ ૧૫	૧૩ ૫ ૬૫	૨૩ ૫ ૧૧૫	૩૩ ૫ ૧૬૫
૪ ૫ ૨૦	૧૪ ૫ ૭૦	૨૪ ૫ ૧૨૦	૩૪ ૫ ૧૭૦
૫ ૫ ૨૫	૧૫ ૫ ૭૫	૨૫ ૫ ૧૨૫	૩૫ ૫ ૧૭૫
૬ ૫ ૩૦	૧૬ ૫ ૮૦	૨૬ ૫ ૧૩૦	૩૬ ૫ ૧૮૦
૭ ૫ ૩૫	૧૭ ૫ ૮૫	૨૭ ૫ ૧૩૫	૩૭ ૫ ૧૮૫
૮ ૫ ૪૦	૧૮ ૫ ૯૦	૨૮ ૫ ૧૪૦	૩૮ ૫ ૧૯૦
૯ ૫ ૪૫	૧૯ ૫ ૯૫	૨૯ ૫ ૧૪૫	૩૯ ૫ ૧૯૫
૧૦ ૫ ૫૦	૨૦ ૫ ૧૦૦	૩૦ ૫ ૧૫૦	૪૦ ૫ ૨૦૦

એકાથી ચાળીસા સુધીની છની પલાખી.

૧×૬= ૬	૧૧×૬= ૬૬	૨૧×૬=૧૨૬	૩૧×૬=૧૮૬
૨ ૬ ૧૨	૧૨ ૬ ૭૨	૨૨ ૬ ૧૩૨	૩૨ ૬ ૧૯૨
૩ ૬ ૧૮	૧૩ ૬ ૭૮	૨૩ ૬ ૧૩૮	૩૩ ૬ ૧૯૮
૪ ૬ ૨૪	૧૪ ૬ ૮૪	૨૪ ૬ ૧૪૪	૩૪ ૬ ૨૦૪
૫ ૬ ૩૦	૧૫ ૬ ૯૦	૨૫ ૬ ૧૫૦	૩૫ ૬ ૨૧૦
૬ ૬ ૩૬	૧૬ ૬ ૯૬	૨૬ ૬ ૧૫૬	૩૬ ૬ ૨૧૬
૭ ૬ ૪૨	૧૭ ૬ ૧૦૨	૨૭ ૬ ૧૬૨	૩૭ ૬ ૨૨૨
૮ ૬ ૪૮	૧૮ ૬ ૧૦૮	૨૮ ૬ ૧૬૮	૩૮ ૬ ૨૨૮
૯ ૬ ૫૪	૧૯ ૬ ૧૧૪	૨૯ ૬ ૧૭૪	૩૯ ૬ ૨૩૪
૧૦ ૬ ૬૦	૨૦ ૬ ૧૨૦	૩૦ ૬ ૧૮૦	૪૦ ૬ ૨૪૦

એકાથી ચાળીસા સુધીની સાતુની પલાખી.

૧×૭= ૭	૧૧×૭= ૭૭	૨૧×૭=૧૪૭	૩૧×૭=૨૧૭
૨ ૭ ૨૪	૧૨ ૭ ૮૪	૨૨ ૭ ૧૫૪	૩૨ ૭ ૨૨૪
૩ ૭ ૨૧	૧૩ ૭ ૯૧	૨૩ ૭ ૧૬૧	૩૩ ૭ ૨૩૧
૪ ૭ ૧૮	૧૪ ૭ ૯૮	૨૪ ૭ ૧૬૮	૩૪ ૭ ૨૩૮
૫ ૭ ૩૫	૧૫ ૭ ૧૦૫	૨૫ ૭ ૧૭૫	૩૫ ૭ ૨૪૫
૬ ૭ ૪૨	૧૬ ૭ ૧૧૨	૨૬ ૭ ૧૮૨	૩૬ ૭ ૨૫૨
૭ ૭ ૪૯	૧૭ ૭ ૧૧૯	૨૭ ૭ ૧૮૯	૩૭ ૭ ૨૫૯
૮ ૭ ૫૬	૧૮ ૭ ૧૨૬	૨૮ ૭ ૧૯૬	૩૮ ૭ ૨૬૬
૯ ૭ ૬૩	૧૯ ૭ ૧૩૩	૨૯ ૭ ૨૦૩	૩૯ ૭ ૨૭૩
૧૦ ૭ ૭૦	૨૦ ૭ ૧૪૦	૩૦ ૭ ૨૧૦	૪૦ ૭ ૨૮૦

એકાથી ચાળીસા સુધીની આઠુની પલાખી.

૧×૮= ૮	૧૧×૮= ૮૮	૨૧×૮=૧૬૮	૩૧×૮=૨૪૮
૨ ૮ ૧૬	૧૨ ૮ ૯૬	૨૨ ૮ ૧૭૬	૩૨ ૮ ૨૫૬
૩ ૮ ૨૪	૧૩ ૮ ૧૦૪	૨૩ ૮ ૧૮૪	૩૩ ૮ ૨૬૪
૪ ૮ ૩૨	૧૪ ૮ ૧૧૨	૨૪ ૮ ૧૯૨	૩૪ ૮ ૨૭૨
૫ ૮ ૪૦	૧૫ ૮ ૧૨૦	૨૫ ૮ ૨૦૦	૩૫ ૮ ૨૮૦
૬ ૮ ૪૮	૧૬ ૮ ૧૨૮	૨૬ ૮ ૨૦૮	૩૬ ૮ ૨૮૮
૭ ૮ ૫૬	૧૭ ૮ ૧૩૬	૨૭ ૮ ૨૧૬	૩૭ ૮ ૨૯૬
૮ ૮ ૬૪	૧૮ ૮ ૧૪૪	૨૮ ૮ ૨૨૪	૩૮ ૮ ૩૦૪
૯ ૮ ૭૨	૧૯ ૮ ૧૫૨	૨૯ ૮ ૨૩૨	૩૯ ૮ ૩૧૨
૧૦ ૮ ૮૦	૨૦ ૮ ૧૬૦	૩૦ ૮ ૨૪૦	૪૦ ૮ ૩૨૦

એકાથી ચાળીસુ સુધીની નવુંની પલાખી.

૧×૯= ૯	૧૧×૯= ૯૯	૨૧×૯=૧૮૯	૩૧×૯=૨૭૯
૨ ૯ ૧૮	૧૨ ૯ ૧૦૮	૨૨ ૯ ૧૯૮	૩૨ ૯ ૨૮૮
૩ ૯ ૨૭	૧૩ ૯ ૧૧૭	૨૩ ૯ ૨૦૭	૩૩ ૯ ૨૯૭
૪ ૯ ૩૬	૧૪ ૯ ૧૨૬	૨૪ ૯ ૨૧૬	૩૪ ૯ ૩૦૬
૫ ૯ ૪૫	૧૫ ૯ ૧૩૫	૨૫ ૯ ૨૨૫	૩૫ ૯ ૩૧૫
૬ ૯ ૫૪	૧૬ ૯ ૧૪૪	૨૬ ૯ ૨૩૪	૩૬ ૯ ૩૨૪
૭ ૯ ૬૩	૧૭ ૯ ૧૫૩	૨૭ ૯ ૨૪૩	૩૭ ૯ ૩૩૩
૮ ૯ ૭૨	૧૮ ૯ ૧૬૨	૨૮ ૯ ૨૫૨	૩૮ ૯ ૩૪૨
૯ ૯ ૮૧	૧૯ ૯ ૧૭૧	૨૯ ૯ ૨૬૧	૩૯ ૯ ૩૫૧
૧૦ ૯ ૯૦	૨૦ ૯ ૧૮૦	૩૦ ૯ ૨૭૦	૪૦ ૯ ૩૬૦

એકાથી ચાળીસા સુધીના દ્દાનની પલાખી.

૧×૧૦= ૧૦	૧૧×૧૦=૧૧૦	૨૧×૧૦×૨૧૦	૩૧×૧૦=૩૧૦
૨ ૧૦ ૨૦	૧૨ ૧૦ ૧૨૦	૨૨ ૧૦ ૨૨૦	૩૨ ૧૦ ૩૨૦
૩ ૧૦ ૩૦	૧૩ ૧૦ ૧૩૦	૨૩ ૧૦ ૨૩૦	૩૩ ૧૦ ૩૩૦
૪ ૧૦ ૪૦	૧૪ ૧૦ ૧૪૦	૨૪ ૧૦ ૨૪૦	૩૪ ૧૦ ૩૪૦
૫ ૧૦ ૫૦	૧૫ ૧૦ ૧૫૦	૨૫ ૧૦ ૨૫૦	૩૫ ૧૦ ૩૫૦
૬ ૧૦ ૬૦	૧૬ ૧૦ ૧૬૦	૨૬ ૧૦ ૨૬૦	૩૬ ૧૦ ૩૬૦
૭ ૧૦ ૭૦	૧૭ ૧૦ ૧૭૦	૨૭ ૧૦ ૨૭૦	૩૭ ૧૦ ૩૭૦
૮ ૧૦ ૮૦	૧૮ ૧૦ ૧૮૦	૨૮ ૧૦ ૨૮૦	૩૮ ૧૦ ૩૮૦
૯ ૧૦ ૯૦	૧૯ ૧૦ ૧૯૦	૨૯ ૧૦ ૨૯૦	૩૯ ૧૦ ૩૯૦
૧૦ ૧૦ ૧૦૦	૨૦ ૧૦ ૨૦૦	૩૦ ૧૦ ૩૦૦	૪૦ ૧૦ ૪૦૦

૧૧ ×	૧ =	૧૧	૧૨ ×	૧ =	૧૨	૧૩ ×	૧ =	૧૩	૧૪ ×	૧ =	૧૪
૧૧	૨	૨૨	૧૨	૨	૨૪	૧૩	૨	૨૬	૧૪	૨	૨૮
૧૧	૩	૩૩	૧૨	૩	૩૬	૧૩	૩	૩૯	૧૪	૩	૪૨
૧૧	૪	૪૪	૧૨	૪	૪૮	૧૩	૪	૫૨	૧૪	૪	૫૬
૧૧	૫	૫૫	૧૨	૫	૬૦	૧૩	૫	૬૫	૧૪	૫	૭૦
૧૧	૬	૬૬	૧૨	૬	૭૨	૧૩	૬	૭૮	૧૪	૬	૮૪
૧૧	૭	૭૭	૧૨	૭	૮૪	૧૩	૭	૯૧	૧૪	૭	૯૮
૧૧	૮	૮૮	૧૨	૮	૯૬	૧૩	૮	૧૦૪	૧૪	૮	૧૧૨
૧૧	૯	૯૯	૧૨	૯	૧૦૮	૧૩	૯	૧૧૭	૧૪	૯	૧૨૬
૧૧	૧૦	૧૧૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૧૪	૧૦	૧૪૦

હમેશાં સાચું બોલવું.

૧૫ ×	૧ =	૧૫	૧૬ ×	૧ =	૧૬	૧૭ ×	૧ =	૧૭
૧૫	૨	૩૦	૧૬	૨	૩૨	૧૭	૨	૩૪
૧૫	૩	૪૫	૧૬	૩	૪૮	૧૭	૩	૫૧
૧૫	૪	૬૦	૧૬	૪	૬૪	૧૭	૪	૬૮
૧૫	૫	૭૫	૧૬	૫	૮૦	૧૭	૫	૮૫
૧૫	૬	૯૦	૧૬	૬	૯૬	૧૭	૬	૧૦૨
૧૫	૭	૧૦૫	૧૬	૭	૧૧૨	૧૭	૭	૧૧૯
૧૫	૮	૧૨૦	૧૬	૮	૧૨૮	૧૭	૮	૧૩૬
૧૫	૯	૧૩૫	૧૬	૯	૧૪૪	૧૭	૯	૧૫૩
૧૫	૧૦	૧૫૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૧૭	૧૦	૧૭૦

નાના પાસેથી પણ અલક્કની વાત લેવી.

૧૮ ×	૧ =	૧૮	૧૯ ×	૧ =	૧૯	૨૦ ×	૧ =	૨૦
૧૮	૨	૩૬	૧૯	૨	૩૮	૨૦	૨	૪૦
૧૮	૩	૫૪	૧૯	૩	૫૭	૨૦	૩	૬૦
૧૮	૪	૭૨	૧૯	૪	૭૬	૨૦	૪	૮૦
૧૮	૫	૯૦	૧૯	૫	૯૫	૨૦	૫	૧૦૦
૧૮	૬	૧૦૮	૧૯	૬	૧૧૪	૨૦	૬	૧૨૦
૧૮	૭	૧૨૬	૧૯	૭	૧૩૩	૨૦	૭	૧૪૦
૧૮	૮	૧૪૪	૧૯	૮	૧૫૨	૨૦	૮	૧૬૦
૧૮	૯	૧૬૨	૧૯	૯	૧૭૧	૨૦	૯	૧૮૦
૧૮	૧૦	૧૮૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૦	૧૦	૨૦૦

૨૧×	૧=	૨૧	૨૨×	૧=	૨૨	૨૩×	૧=	૨૩	૨૪×	૧=	૨૪
૨૧	૨	૪૨	૨૨	૨	૪૪	૨૩	૨	૪૬	૨૪	૨	૪૮
૨૧	૩	૬૩	૨૨	૩	૬૬	૨૩	૩	૬૯	૨૪	૩	૭૨
૨૧	૪	૮૪	૨૨	૪	૮૮	૨૩	૪	૯૨	૨૪	૪	૯૬
૨૧	૫	૧૦૫	૨૨	૫	૧૧૦	૨૩	૫	૧૧૫	૨૪	૫	૧૨૦
૨૧	૬	૧૨૬	૨૨	૬	૧૩૨	૨૩	૬	૧૩૮	૨૪	૬	૧૪૪
૨૧	૭	૧૪૭	૨૨	૭	૧૫૪	૨૩	૭	૧૬૧	૨૪	૭	૧૬૮
૨૧	૮	૧૬૮	૨૨	૮	૧૭૬	૨૩	૮	૧૮૪	૨૪	૮	૧૯૨
૨૧	૯	૧૮૯	૨૨	૯	૧૯૮	૨૩	૯	૨૦૭	૨૪	૯	૨૧૬
૨૧	૧૦	૨૧૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૨૪	૧૦	૨૪૦

માબાપનું કહ્યું માનવું.

૨૫ ×	૧=	૨૫	૨૬ ×	૧=	૨૬	૨૭ ×	૧=	૨૭
૨૫	૧	૫૦	૨૬	૨	૫૨	૨૭	૨	૪
૨૫	૩	૭૫	૨૬	૩	૭૮	૨૭	૩	૮૧
૨૫	૪	૧૦૦	૨૬	૪	૧૦૪	૨૭	૪	૧૦૮
૨૫	૫	૧૨૫	૨૬	૫	૧૩૦	૨૭	૫	૧૩૫
૨૫	૬	૧૫૦	૨૬	૬	૧૫૬	૨૭	૬	૧૬૨
૨૫	૭	૧૭૫	૨૬	૭	૧૮૨	૨૭	૭	૧૮૯
૨૫	૮	૨૦૦	૨૬	૮	૨૦૮	૨૭	૮	૨૧૬
૨૫	૯	૨૨૫	૨૬	૯	૨૩૪	૨૭	૯	૨૪૩
૨૫	૧૦	૨૫૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૨૭	૧૦	૨૭૦

વ્યવહારમાં શરમ રાખવી નહિ.

૨૮ ×	૧=	૨૮	૨૯ ×	૧=	૨૯	૩૦ ×	૧=	૩૦
૨૮	૨	૫૬	૨૯	૨	૫૮	૩૦	૨	૬૦
૨૮	૩	૮૪	૨૯	૩	૮૭	૩૦	૩	૯૦
૨૮	૪	૧૧૨	૨૯	૪	૧૧૬	૩૦	૪	૧૨૦
૨૮	૫	૧૪૦	૨૯	૫	૧૪૫	૩૦	૫	૧૫૦
૨૮	૬	૧૬૮	૨૯	૬	૧૭૪	૩૦	૬	૧૮૦
૨૮	૭	૧૯૬	૨૯	૭	૨૦૩	૩૦	૭	૨૧૦
૨૮	૮	૨૨૪	૨૯	૮	૨૩૨	૩૦	૮	૨૪૦
૨૮	૯	૨૫૨	૨૯	૯	૨૬૧	૩૦	૯	૨૭૦
૨૮	૧૦	૨૮૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૦	૧૦	૩૦૦

૩૧	×૧=	૩૧	૩૨	×૧=	૩૨	૩૩	×૧=	૩૩	૩૪	×૧=	૩૪
૩૧	૨	૬૨	૩૨	૨	૬૪	૩૩	૨	૬૬	૩૪	૨	૬૮
૩૧	૩	૯૩	૩૨	૩	૯૬	૩૩	૩	૯૯	૩૪	૩	૧૦૨
૩૧	૪	૧૨૪	૩૨	૪	૧૨૮	૩૩	૪	૧૩૨	૩૪	૪	૧૩૬
૩૧	૫	૧૫૫	૩૨	૫	૧૬૦	૩૩	૫	૧૬૫	૩૪	૫	૧૭૦
૩૧	૬	૧૮૬	૩૨	૬	૧૯૨	૩૩	૬	૧૯૮	૩૪	૬	૨૦૪
૩૧	૭	૨૧૭	૩૨	૭	૨૨૪	૩૩	૭	૨૩૧	૩૪	૭	૨૩૮
૩૧	૮	૨૪૮	૩૨	૮	૨૫૬	૩૩	૮	૨૬૪	૩૪	૮	૨૭૨
૩૧	૯	૨૭૯	૩૨	૯	૨૮૮	૩૩	૯	૨૯૭	૩૪	૯	૩૦૬
૩૧	૧૦	૩૧૦	૩૨	૧૦	૩૨૦	૩૩	૧૦	૩૩૦	૩૪	૧૦	૩૪૦

વખત અને પૈસો નકામો ગુમાવવો નહિ.

૩૫	× ૧=	૩૫	૩૬	× ૧=	૩૬	૩૭	× ૧=	૩૭
૩૫	૨	૭૦	૩૬	૨	૭૨	૩૭	૨	૭૪
૩૫	૩	૧૦૫	૩૬	૩	૧૦૮	૩૭	૩	૧૧૧
૩૫	૪	૧૪૦	૩૬	૪	૧૪૪	૩	૪	૧૪૮
૩૫	૫	૧૭૫	૩૬	૫	૧૮૦	૩૭	૫	૧૮૫
૩૫	૬	૨૧૦	૩૬	૬	૨૧૬	૩૭	૬	૨૨૨
૩૫	૭	૨૪૫	૩૬	૭	૨૫૨	૩૭	૭	૨૫૯
૩૫	૮	૨૮૦	૩૬	૮	૨૮૮	૩૭	૮	૨૯૬
૩૫	૯	૩૧૫	૩૬	૯	૩૨૪	૩૭	૯	૩૩૩
૩૫	૧૦	૩૫૦	૩૬	૧૦	૩૬૦	૩૭	૧૦	૩૭૦

પ્રમાણિકપણે ચાલવું.

૩૮	× ૧=	૩૮	૩૯	× ૧=	૩૯	૪૦	× ૧=	૪૦
૩૮	૨	૭૬	૩૯	૨	૭૮	૪૦	૨	૮૦
૩૮	૩	૧૧૪	૩૯	૩	૧૧૭	૪૦	૩	૧૨૦
૩૮	૪	૧૫૨	૩૯	૪	૧૫૬	૪૦	૪	૧૬૦
૩૮	૫	૧૯૦	૩૯	૫	૧૯૫	૪૦	૫	૨૦૦
૩૮	૬	૨૨૮	૩૯	૬	૨૩૪	૪૦	૬	૨૪૦
૩૮	૭	૨૬૬	૩૯	૭	૨૭૩	૪૦	૭	૨૮૦
૩૮	૮	૩૦૪	૩૯	૮	૩૧૨	૪૦	૮	૩૨૦
૩૮	૯	૩૪૨	૩૯	૯	૩૫૧	૪૦	૯	૩૬૦
૩૮	૧૦	૩૮૦	૩૯	૧૦	૩૯૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

અડધો, પા અને પોણાની સમજ.

શિક્ષકે હાથમાં એક જમરૂખ લઇ પૂછવું આ શું છે. જ. જમરૂખ. કેટલા છે ? જ. એક. આ એક જમરૂખના હું સરખા ભાગ કરૂં છું. આ કેટલા થયા ? જ. બે. એક કકડો હાથમાં લઇ પૂછવું આ કેટલું જમરૂખ કહેવાય ? જ. અડધું આ બે અડધાં ભેગાં કરીએ તો કેટલા થાય. જ. ૧. એકના અડધા કરીએ તો કેટલાં થાય ? જ. બે.

જુઓ, આ બે અડધાના પાછા બબ્બે સરખા ભાગ કરૂં છું. આ કેટલા ભાગ થયા ? જ. ચાર. ત્યારે આ એક કકડો એ આખા જમરૂખનો કેટલામો ભાગ ? જ. ચોથો. એ ચોથા ભાગનું નામ તમને આવડે છે ? જ. નહિ. એ ચોથા ભાગનું નામ પા છે. શું છે ? જ. પા. ત્યારે એક જમરૂખના કેટલા પા થાય ? જ. ચાર. એક અડધાના કેટલા પા થાય ? જ. બે. આ બે પા એકઠા કરૂં તો કેટલું જમરૂખ થાય ? જ. અડધું. આ ત્રણ પા ભેગા કરૂં તો ? જ. નહિ હે. એને પોણું (એકમાં પા ઊણું એટલે ઓછું) કહે છે. કેટલા પા ભેગા કરીએ તો પોણું થાય ? જ. ત્રણ. પોણું એકના કરતાં કેટલું ઓછું ? જ. પા. આ પા પણ એમાં મેળવું તો કેટલું થાય ? જ. એક આખું. ત્યારે કેટલા પા મળી એક થાય ? જ. ચાર પા. કેટલાં અડધાં મળીને એક થાય ? જ. બે અડધા.

અડધું એ એકનો કેટલામો ભાગ. જ. બીજો. પા એ આખાનો કેટલામો ભાગ ? જ ચોથો. પા એ અડધાનો કેટલામો ભાગ ? જ. બીજો. પા એ પોણાનો કેટલામો ભાગ ? જ. ત્રીજો.

એકના બીજા ભાગનું નામ શું? જ. અરધો. એકના ચોથા ભાગનું નામ શું? જ. પા. ત્રણ પા ભેગાં કર્યાં તે કેટલા થાય? જ. પોણો. ચાર પા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું? જ. એક. બે અરધા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું? જ. એક એક આખું ને બીજું પા લઈએ તો સવા (૧।) (સ+પા=પા સહિત) થાય. એક ને ત્રણ પા (પોણો) લઈએ તો પોણા બે (૧।।।) (બેમાં પા ઓછો) થાય. એક ને ચાર પા અથવા એક આખો અથવા બે અરધા લઈએ તો બે થાય. એજ મુજબ બે ને પા, સવા બે, (૨।); બે ને અરધો, અઢી (૨।।); બે ને પોણો, પોણા ત્રણ (૨।।।) થાય.

૦। ને માટે એક પાણ, અરધાને માટે બે પાણ અને પોણાને માટે ત્રણ પાણ લખાય છે.

સોની અંદરની સંખ્યા ઉપર એક પાણ હોય તો પહેલાં સવા બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી; તેમજ બે પાણ હોય તો પહેલાં સાડા કે સાડી બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી. ત્રણ પાણ હોય તો પહેલા પોણી કે પોણા બોલી પછી જે સંખ્યા હોય તેની પછીની સંખ્યા બોલવી. લખવામાં જે સંખ્યા બોલાય તેની પહેલાંની સંખ્યા લખી પછી ત્રણ પાણ લખવી.

૧૦૦ ઉપરની સંખ્યામાં એક પાણ હોય તો સો પહેલા બોલવા, પછી સોની અંદરની સંખ્યા માટે બોલીએ છીએ તેમ બોલવું. જેમકે ૨૧૫। બસો સવા પંદર, ૧૦૨।। એક સો અઢી, ૩૧૫।।। ત્રણસો પોણા સોળ.

 દુની પલાખી અને અડધાની બેકીની પલાખી.

૧×૨= ૨	૨×૦॥= ૧	૧૧×૨=૨૨	૨૨×૦॥=૧૧
૨ ૨ ૪	૪ ૦॥ ૨	૧૨ ૨ ૨૪	૨૪ ૦॥ ૧૨
૩ ૨ ૬	૬ ૦॥ ૩	૧૩ ૨ ૨૬	૨૬ ૦॥ ૧૩
૪ ૨ ૮	૮ ૦॥ ૪	૧૪ ૨ ૨૮	૨૮ ૦॥ ૧૪
૫ ૨ ૧૦	૧૦ ૦॥ ૫	૧૫ ૨ ૩૦	૩૦ ૦॥ ૧૫
૬ ૨ ૧૨	૧૨ ૦॥ ૬	૧૬ ૨ ૩૨	૩૨ ૦॥ ૧૬
૭ ૨ ૧૪	૧૪ ૦॥ ૭	૧૭ ૨ ૩૪	૩૪ ૦॥ ૧૭
૮ ૨ ૧૬	૧૬ ૦॥ ૮	૧૮ ૨ ૩૬	૩૬ ૦॥ ૧૮
૯ ૨ ૧૮	૧૮ ૦॥ ૯	૧૯ ૨ ૩૮	૩૮ ૦॥ ૧૯
૧૦ ૨ ૨૦	૨૦ ૦॥ ૧૦	૨૦ ૨ ૪૦	૪૦ ૦॥ ૨૦

માબાપનું કહ્યું માનવું.

૨૧×૨=૪૨	૪૨×૦॥=૨૧	૩૧×૨=૬૨	૬૨×૦॥=૩૧
૨૨ ૨ ૪૪	૪૪ ૦॥ ૨૨	૩૨ ૨ ૬૪	૬૪ ૦॥ ૩૨
૨૩ ૨ ૪૬	૪૬ ૦॥ ૨૩	૩૩ ૨ ૬૬	૬૬ ૦॥ ૩૩
૨૪ ૨ ૪૮	૪૮ ૦॥ ૨૪	૩૪ ૨ ૬૮	૬૮ ૦॥ ૩૪
૨૫ ૨ ૫૦	૫૦ ૦॥ ૨૫	૩૫ ૨ ૭૦	૭૦ ૦॥ ૩૫
૨૬ ૨ ૫૨	૫૨ ૦॥ ૨૬	૩૬ ૨ ૭૨	૭૨ ૦॥ ૩૬
૨૭ ૨ ૫૪	૫૪ ૦॥ ૨૭	૩૭ ૨ ૭૪	૭૪ ૦॥ ૩૭
૨૮ ૨ ૫૬	૫૬ ૦॥ ૨૮	૩૮ ૨ ૭૬	૭૬ ૦॥ ૩૮
૨૯ ૨ ૫૮	૫૮ ૦॥ ૨૯	૩૯ ૨ ૭૮	૭૮ ૦ [illegible]
૩૦ ૨ ૬૦	૬૦ ૦॥ ૩૦	૪૦ ૨ ૮૦	૮૦ ૦ [illegible]

વખત અને પૈસો નકામો ગુમાવવો નહિ.

૪૧×૨= ૮૨	૮૨×૦॥=૪૧	૫૦×૨= ૧૦૦	૧૦૦×૦॥= ૫૦
૪૨ ૨ ૮૪	૮૪ ૦॥ ૪૨	૧૦૦ ૨ ૨૦૦	૨૦૦ ૦॥ ૧૦૦
૪૩ ૨ ૮૬	૮૬ ૦॥ ૪૩	૧૫૦ ૨ ૩૦૦	૩૦૦ ૦॥ ૧૫૦
૪૪ ૨ ૮૮	૮૮ ૦॥ ૪૪	૨૦૦ ૨ ૪૦૦	૪૦૦ ૦॥ ૨૦૦
૪૫ ૨ ૯૦	૯૦ ૦॥ ૪૫	૨૫૦ ૨ ૫૦૦	૫૦૦ ૦॥ ૨૫૦
૪૬ ૨ ૯૨	૯૨ ૦॥ ૪૬	૩૦૦ ૨ ૬૦૦	૬૦૦ ૦॥ ૩૦૦
૪૭ ૨ ૯૪	૯૪ ૦॥ ૪૭	૩૫૦ ૨ ૭૦૦	૭૦૦ ૦॥ ૩૫૦
૪૮ ૨ ૯૬	૯૬ ૦॥ ૪૮	૪૦૦ ૨ ૮૦૦	૮૦૦ ૦॥ ૪૦૦
૪૯ ૨ ૯૮	૯૮ ૦॥ ૪૯	૪૫૦ ૨ ૯૦૦	૯૦૦ ૦॥ ૪૫૦
૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦॥ ૫૦	૫૦૦ ૨ ૧૦૦૦	૧૦૦૦ ૦॥ ૫૦૦

૧×૦॥=૦॥	૧૧×૦॥=૫॥	૨૧×૦॥=૧૦॥	૩૧×૦॥=૧૫॥
૨ ૦॥ ૧	૧૨ ૦॥ ૬	૨૨ ૦॥ ૧૧	૩૨ ૦॥ ૧૬
૩ ૦॥ ૧॥	૧૩ ૦॥ ૬॥	૨૩ ૦॥ ૧૧॥	૩૩ ૦॥ ૧૬॥
૪ ૦॥ ૨	૧૪ ૦॥ ૭	૨૪ ૦॥ ૧૨	૩૪ ૦॥ ૧૭
૫ ૦॥ ૨॥	૧૫ ૦॥ ૭॥	૨૫ ૦॥ ૧૨॥	૩૫ ૦॥ ૧૭॥
૬ ૦॥ ૩	૧૬ ૦॥ ૮	૨૬ ૦॥ ૧૩	૩૬ ૦॥ ૧૮
૭ ૦॥ ૩॥	૧૭ ૦॥ ૮॥	૨૭ ૦॥ ૧૩॥	૩૭ ૦॥ ૧૮॥
૮ ૦॥ ૪	૧૮ ૦॥ ૯	૨૮ ૦॥ ૧૪	૩૮ ૦॥ ૧૯
૯ ૦॥ ૪॥	૧૯ ૦॥ ૯॥	૨૯ ૦॥ ૧૪॥	૩૯ ૦॥ ૧૯॥
૧૦ ૦॥ ૫	૨૦ ૦॥ ૧૦	૩૦ ૦॥ ૧૫	૪૦ ૦॥ ૨૦

દગો કરવો નહિ.

૪૧×૦॥ ૨૦॥	૫૧×૦॥–૨૫॥	૬૧ ૦॥=૩૦॥	૭૧×૦॥=૩૫॥
૪૨ ૦॥ ૨૧	૫૨ ૦॥ ૨૬	૬૨ ૦॥ ૩૧	૭૨ ૦॥ ૩૬
૪૩ ૦॥ ૨૧॥	૫૩ ૦॥ ૨૬॥	૬૩ ૦॥ ૩૧॥	૭૩ ૦॥ ૩૬॥
૪૪ ૦॥ ૨૨	૫૪ ૦॥ ૨૭	૬૪ ૦॥ ૩૨	૭૪ ૦॥ ૩૭
૪૫ ૦॥ ૨૨॥	૫૫ ૦॥ ૨૭॥	૬૫ ૦॥ ૩૨॥	૭૫ ૦॥ ૩૭॥
૪૬ ૦॥ ૨૩	૫૬ ૦॥ ૨૮	૬૬ ૦॥ ૩૩	૭૬ ૦॥ ૩૮
૪૭ ૦॥ ૨૩॥	૫૭ ૦॥ ૨૮॥	૬૭ ૦॥ ૩૩॥	૭૭ ૦॥ ૩૮॥
૪૮ ૦॥ ૨૪	૫૮ ૦॥ ૨૯	૬૮ ૦॥ ૩૪	૭૮ ૦॥ ૩૯
૪૯ ૦॥ ૨૪॥	૫૯ ૦॥ ૨૯॥	૬૯ ૦॥ ૩૪॥	૭૯ ૦॥ ૩૯॥
૫૦ ૦॥ ૨૫	૬૦ ૦॥ ૩૦	૭૦ ૦॥ ૩૫	૮૦ ૦॥ ૪૦

ક્રોધ કરવો નહિ.

૮૧×૦॥=૪૦॥	૯૧ ×૦॥ =૪૫॥	૧૦૦×૦॥= ૫૦
૮૨ ૦॥ ૪૧	૯૨ ૦॥ ૪૬	૨૦૦ ૦॥ ૧૦૦
૮૩ ૦॥ ૪૧॥	૯૩ ૦॥ ૪૬॥	૩૦૦ ૦॥ ૧૫૦
૮૪ ૦॥ ૪૨	૯૪ ૦॥ ૪૭	૪૦૦ ૦॥ ૨૦૦
૮૫ ૦॥ ૪૨॥	૯૫ ૦॥ ૪૭॥	૫૦૦ ૦॥ ૨૫૦
૮૬ ૦॥ ૪૩	૯૬ ૦॥ ૪૮	૬૦૦ ૦॥ ૩૦૦
૮૭ ૦॥ ૪૩॥	૯૭ ૦॥ ૪૮॥	૭૦૦ ૦॥ ૩૫૦
૮૮ ૦॥ ૪૪	૯૮ ૦॥ ૪૯	૮૦૦ ૦॥ ૪૦૦
૮૯ ૦॥ ૪૪॥	૯૯ ૦॥ ૪૯॥	૯૦૦ ૦॥ ૪૫૦
૯૦ ૦॥ ૪૫	૧૦૦ ૦॥ ૫૦	૧૦૦૦ ૦॥ ૫૦૦

૧×૧॥= ૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૧×૧॥=૩૧॥	૩૧×૧॥= ૪૬॥
૨ ૧॥ ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૨ ૧॥ ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮
૩ ૧॥ ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૩ ૧॥ ૩૪॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥
૪ ૧॥ ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૪ ૧॥ ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧
૫ ૧॥ ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥
૬ ૧॥ ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૨૬ ૧॥ ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૨૮ ૧॥ ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૩૦ ૧॥ ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦

પહેલું સુખ તે જાતે નર્યા.

૪૧×૧॥=૬૧॥	૫૧×૧॥=૭૬॥	૬૧×૧॥= ૯૧॥
૪૨ ૧॥ ૬૩	૫૨ ૧॥ ૭૮	૬૨ ૧॥ ૯૩
૪૩ ૧॥ ૬૪॥	૫૩ ૧॥ ૭૯॥	૬૩ ૧॥ ૯૪॥
૪૪ ૧॥ ૬૬	૫૪ ૧॥ ૮૧	૬૪ ૧॥ ૯૬
૪૫ ૧॥ ૬૭॥	૫૫ ૧॥ ૮૨॥	૬૫ ૧॥ ૯૭॥
૪૬ ૧॥ ૬૯	૫૬ ૧॥ ૮૪	૬૬ ૧॥ ૯૯
૪૭ ૧॥ ૭૦॥	૫૭ ૧॥ ૮૫॥	૬૭ ૧॥ ૧૦૦॥
૪૮ ૧॥ ૭૨	૫૮ ૧॥ ૮૭	૬૮ ૧॥ ૧૦૨
૪૯ ૧॥ ૭૩॥	૫૯ ૧॥ ૮૮॥	૬૯ ૧॥ ૧૦૩॥
૫૦ ૧॥ ૭૫	૬૦ ૧॥ ૯૦	૭૦ ૧॥ ૧૦૫

સંપીને ચાલવું.

૭૧×૧॥=૧૦૬॥	૮૧×૧॥=૧૨૧॥	૯૧×૧॥=૧૩૬॥
૭૨ ૧॥ ૧૦૮	૮૨ ૧॥ ૧૨૩	૯૨ ૧॥ ૧૩૮
૭૩ ૧॥ ૧૦૯॥	૮૩ ૧॥ ૧૨૪॥	૯૩ ૧॥ ૧૩૯॥
૭૪ ૧॥ ૧૧૧	૮૪ ૧॥ ૧૨૬	૯૪ ૧॥ ૧૪૧
૭૫ ૧॥ ૧૧૨॥	૮૫ ૧॥ ૧૨૭॥	૯૫ ૧॥ ૧૪૨॥
૭૬ ૧॥ ૧૧૪	૮૬ ૧॥ ૧૨૯	૯૬ ૧॥ ૧૪૪
૭૭ ૧॥ ૧૧૫॥	૮૭ ૧॥ ૧૩૦॥	૯૭ ૧॥ ૧૪૫॥
૭૮ ૧॥ ૧૧૭	૮૮ ૧॥ ૧૩૨	૯૮ ૧॥ ૧૪૭
૭૯ ૧॥ ૧૧૮॥	૮૯ ૧॥ ૧૩૩॥	૯૯ ૧॥ ૧૪૮॥
૮૦ ૧॥ ૧૨૦	૯૦ ૧॥ ૧૩૫	૧૦૦ ૧॥ ૧૫૦

૧×૨ાા= ૨ાા	૧૧×૨ાા=૨૭ાા	૨૧×૨ાા=૫૨ાા	૩૧×૨ાા= ૭૭ાા
૨ ૨ાા ૫	૧૨ ૨ાા ૩૦	૨૨ ૨ાા ૫૫	૩૨ ૨ાા ૮૦
૩ ૨ાા ૭ાા	૧૩ ૨ાા ૩૨ાા	૨૩ ૨ાા ૫૭ાા	૩૩ ૨ાા ૮૨ાા
૪ ૨ાા ૧૦	૧૪ ૨ાા ૩૫	૨૪ ૨ાા ૬૦	૩૪ ૨ાા ૮૫
૫ ૨ાા ૧૨ાા	૧૫ ૨ાા ૩૭ાા	૨૫ ૨ાા ૬૨ાા	૩૫ ૨ાા ૮૭ાા
૬ ૨ાા ૧૫	૧૬ ૨ાા ૪૦	૨૬ ૨ાા ૬૫	૩૬ ૨ાા ૯૦
૭ ૨ાા ૧૭ાા	૧૭ ૨ાા ૪૨ાા	૨૭ ૨ાા ૬૭ાા	૩૭ ૨ાા ૯૨ાા
૮ ૨ાા ૨૦	૧૮ ૨ાા ૪૫	૨૮ ૨ાા ૭૦	૩૮ ૨ાા ૯૫
૯ ૨ાા ૨૨ાા	૧૯ ૨ાા ૪૭ાા	૨૯ ૨ાા ૭૨ાા	૩૯ ૨ાા ૯૭ાા
૧૦ ૨ાા ૨૫	૨૦ ૨ાા ૫૦	૩૦ ૨ાા ૭૫	૪૦ ૨ાા ૧૦૦

ધન અને જુવાનીનો ગર્વ કરવો નહિ.

૪૧×૨ાા=૧૦૨ાા	૫૧×૨ાા=૧૨૭ાા	૬૧×૨ાા=૧૫૨ાા
૪૨ ૨ાા ૧૦૫	૫૨ ૨ાા ૧૩૦	૬૨ ૨ાા ૧૫૫
૪૩ ૨ાા ૧૦૭ાા	૫૩ ૨ાા ૧૩૨ાા	૬૩ ૨ાા ૧૫૭ાા
૪૪ ૨ાા ૧૧૦	૫૪ ૨ાા ૧૩૫	૬૪ ૨ાા ૧૬૦
૪૫ ૨ાા ૧૧૨ાા	૫૫ ૨ાા ૧૩૭ાા	૬૫ ૨ાા ૧૬૨ાા
૪૬ ૨ાા ૧૧૫	૫૬ ૨ાા ૧૪૦	૬૬ ૨ાા ૧૬૫
૪૭ ૨ાા ૧૧૭ાા	૫૭ ૨ાા ૧૪૨ાા	૬૭ ૨ાા ૧૬૭ાા
૪૮ ૨ાા ૧૨૦	૫૮ ૨ાા ૧૪૫	૬૮ ૨ાા ૧૭૦
૪૯ ૨ાા ૧૨૨ાા	૫૯ ૨ાા ૧૪૭ાા	૬૯ ૨ાા ૧૭૨ાા
૫૦ ૨ાા ૧૨૫	૬૦ ૨ાા ૧૫૦	૭૦ ૨ાા ૧૭૫

બેની વાતમાં ત્રીજાએ બોલવું નહિ.

૭૧×૨ાા=૧૭૭ાા	૮૧×૨ાા=૨૦૨ાા	૯૧×૨ાા=૨૨૭ાા
૭૨ ૨ાા ૧૮૦	૮૨ ૨ાા ૨૦૫	૯૨ ૨ાા ૨૩૦
૭૩ ૨ાા ૧૮૨ાા	૮૩ ૨ાા ૨૦૭ાા	૯૩ ૨ાા ૨૩૨ાા
૭૪ ૨ાા ૧૮૫	૮૪ ૨ાા ૨૧૦	૯૪ ૨ાા ૨૩૫
૭૫ ૨ાા ૧૮૭ાા	૮૫ ૨ાા ૨૧૨ાા	૯૫ ૨ાા ૨૩૭ાા
૭૬ ૨ાા ૧૯૦	૮૬ ૨ાા ૨૧૫	૯૬ ૨ાા ૨૪૦
૭૭ ૨ાા ૧૯૨ાા	૮૭ ૨ાા ૨૧૭ાા	૯૭ ૨ાા ૨૪૨ાા
૭૮ ૨ાા ૧૯૫	૮૮ ૨ાા ૨૨૦	૯૮ ૨ાા ૨૪૫
૭૯ ૨ાા ૧૯૭ાા	૮૯ ૨ાા ૨૨૨ાા	૯૯ ૨ાા ૨૪૭ાા
૮૦ ૨ાા ૨૦૦	૯૦ ૨ાા ૨૨૫	૧૦૦ ૨ાા ૨૫૦

૧×	૧॥=	૧॥	૧૦૦×	૧॥=	૧૫૦	૧×	૨॥=	૨॥	૧૦૦×	૨॥×	૨૫૦
૨	૧॥	૩	૨૦૦	૧॥	૩૦૦	૨	૨॥	૫	૨૦૦	૨॥	૫૦૦
૩	૧॥	૪॥	૩૦૦	૧॥	૪૫૦	૩	૨॥	૭॥	૩૦૦	૨॥	૭૫૦
૪	૧॥	૬	૪૦૦	૧॥	૬૦૦	૪	૨॥	૧૦	૪૦૦	૨॥	૧૦૦૦
૫	૧॥	૭॥	૫૦૦	૧॥	૭૫૦	૫	૨॥	૧૨॥	૫૦૦	૨॥	૧૨૫૦
૬	૧॥	૯	૬૦૦	૧॥	૯૦૦	૬	૨॥	૧૫	૬૦૦	૨॥	૧૫૦૦
૭	૧॥	૧૦॥	૭૦૦	૧॥	૧૦૫૦	૭	૨॥	૧૭॥	૭૦૦	૨॥	૧૭૫૦
૮	૧॥	૧૨	૮૦૦	૧॥	૧૨૦૦	૮	૨॥	૨૦	૮૦૦	૨॥	૨૦૦૦
૯	૧॥	૧૩॥	૯૦૦	૧॥	૧૩૫૦	૯	૨॥	૨૨॥	૯૦૦	૨॥	૨૨૫૦
૧૦	૧॥	૧૫	૧૦૦૦	૧॥	૧૫૦૦	૧૦	૨॥	૨૫	૧૦૦૦	૨॥	૨૫૦૦

ચોકનાં પલાખી તથા પાયાની ચચ્ચારની પલાખી.

૧×	૪=	૪	૪×	૦।=	૧	૧૧×	૪=	૪૪	૪૪×	૦।=	૧૧
૨	૪	૮	૮	૦।	૨	૧૨	૪	૪૮	૪૮	૦।	૧૨
૩	૪	૧૨	૧૨	૦।	૩	૧૩	૪	૫૨	૫૨	૦।	૧૩
૪	૪	૧૬	૧૬	૦।	૪	૧૪	૪	૫૬	૫૬	૦	૧૪
૫	૪	૨૦	૨૦	૦।	૫	૧૫	૪	૬૦	૬૦	૦।	૧૫
૬	૪	૨૪	૨૪	૦।	૬	૧૬	૪	૬૪	૬૪	૦।	૧૬
૭	૪	૨૮	૨૮	૦।	૭	૧૭	૪	૬૮	૬૮	૦।	૧૭
૮	૪	૩૨	૩૨	૦।	૮	૧૮	૪	૭૨	૭૨	૦।	૧૮
૯	૪	૩૬	૩૬	૦।	૯	૧૯	૪	૭૬	૭૬	૦।	૧૯
૧૦	૪	૪૦	૪૦	૦।	૧૦	૨૦	૪	૮૦	૮૦	૦।	૨૦

વિશ્વાસઘાત કરવો નહિ.

૨૧×	૪×	૮૪	૮૪×	૦।=	૨૧	૩×	૮=	૨૪	૬×	૧૦=	૬૦
૨૨	૪	૮૮	૮૮	૦।	૨૨	૪	૬	૨૪	૧૦	૬	૬૦
૨૩	૪	૯૨	૯૨	૦।	૨૩	૬	૪	૨૪	૧૨	૫	૬૦
૨૪	૪	૯૬	૯૬	૦।	૨૪	૮	૩	૨૪	૧૫	૪	૬૦
૨૫	૪	૧૦૦	૧૦૦	૦।	૨૫	૧૨	૨	૨૪	૨૦	૩	૬૦
						૨૪	૧	૨૪	૩૦	૨	૬૦
						૩૨	૦॥।	૨૪	૮૦	૦॥।	૬૦
						૧૬	૧॥	૨૪	૪૦	૧॥	૬૦
						૯૬	૦।	૨૪	૪૮	૧।	૬૦
						૪૮	૦॥	૨૪	૨૪	૨॥	૬૦

સૂચના—પલાખીનો મહાવરો પાકો કરાવવો. તેમજ કોઠાનો અસપરસ સંબંધ સમજાવવો જેમકે ૨૪ કેટલી રીતે થાય, તેવા પ્રશ્નો પૂછવા.

૧×૦।=૦।	૧૧×૦।=૨॥।	૨૧×૦।=૫।	૩૧×૦।=૭॥।
૨ ૦। ૦॥	૧૨ ૦। ૩	૨૨ ૦। ૫॥	૩૨ ૦। ૮
૩ ૦। ૦॥।	૧૩ ૦। ૩।	૨૩ ૦। ૫॥।	૩૩ ૦। ૮।
૪ ૦। ૧	૧૪ ૦। ૩॥	૨૪ ૦। ૬	૩૪ ૦। ૮॥
૫ ૦। ૧।	૧૫ ૦। ૩॥।	૨૫ ૦। ૬।	૩૫ ૦। ૮॥।
૬ ૦। ૧॥	૧૬ ૦। ૪	૨૬ ૦। ૬॥	૩૬ ૦। ૯
૭ ૦। ૧॥।	૧૭ ૦। ૪।	૨૭ ૦। ૬॥।	૩૭ ૦। ૯।
૮ ૦। ૨	૧૮ ૦। ૪॥	૨૮ ૦। ૭	૩૮ ૦। ૯॥
૯ ૦। ૨।	૧૯ ૦। ૪॥।	૨૯ ૦। ૭।	૩૯ ૦। ૯॥।
૧૦ ૦। ૨॥	૨૦ ૦। ૫	૩૦ ૦। ૭॥	૪૦ ૦। ૧૦

પારકી આશ સદા નિરાશ

૪૧×૦।=૧૦।	૫૧×૦।=૧૨॥।	૬૧×૦।=૧૫।	૭૧×૦।=૧૭॥।
૪૨ ૦। ૧૦॥	૫૨ ૦। ૧૩	૬ ૦। ૧૫॥	૭૨ ૦। ૧૮
૪૩ ૦। ૧૦॥।	૫૩ ૦। ૧૩।	૬૩ ૦। ૧૫॥।	૭૩ ૦। ૧૮।
૪૪ ૦। ૧૧	૫૪ ૦। ૧૩॥	૬૪ ૦। ૧૬	૭૪ ૦। ૧૮॥
૪૫ ૦। ૧૧।	૫૫ ૦। ૧૩॥।	૬૫ ૦। ૧૬।	૭૫ ૦। ૧૮॥।
૪૬ ૦। ૧૧॥	૫૬ ૦। ૧૪	૬૬ ૦। ૧૬॥	૭૬ ૦। ૧૯
૪૭ ૦। ૧૧॥।	૫૭ ૦। ૧૪।	૬૭ ૦। ૧૬॥।	૭૭ ૦। ૧૯।
૪૮ ૦। ૧૨	૫૮ ૦। ૧૪॥	૬૮ ૦। ૧૭	૭૮ ૦। ૧૯॥
૪૯ ૦। ૧૨।	૫૯ ૦। ૧૪॥।	૬૯ ૦। ૧૭।	૭૯ ૦। ૧૯॥।
૫૦ ૦। ૧૨॥	૬૦ ૦। ૧૫	૭૦ ૦। ૧૭॥	૮૦ ૦। ૨૦

આપ સમાન બળ નહિ,

૮૧×૦।=૨૦।	૯૧×૦।=૨૨॥।	૧૦૦×૦।= ૨૫
૮૨ ૦। ૨૦॥	૯૨ ૦। ૨૩	૨૦૦ ૦। ૫૦
૮૩ ૦। ૨૦॥।	૯૩ ૦। ૨૩।	૩૦૦ ૦। ૭૫
૮૪ ૦। ૨૧	૯૪ ૦। ૨૩॥	૪૦૦ ૦। ૧૦૦
૮૫ ૦। ૨૧।	૯૫ ૦। ૨૩॥।	૫૦૦ ૦। ૧૨૫
૮૬ ૦। ૨૧॥	૯૬ ૦। ૨૪	૬૦૦ ૦। ૧૫૦
૮૭ ૦। ૨૧॥।	૯૭ ૦। ૨૪।	૭૦૦ ૦। ૧૭૫
૮૮ ૦। ૨૨	૯૮ ૦। ૨૪॥	૮૦૦ ૦। ૨૦૦
૮૯ ૦। ૨૨।	૯૯ ૦। ૨૪॥।	૯૦૦ ૦। ૨૨૫
૯૦ ૦। ૨૨॥	૧૦૦ ૦। ૨૫	૧૦૦૦ ૦। ૨૫૦

 અડધાની સાથે પાયાની એકીની પલાખીનો સંબંધ.

૧×૦॥=૦॥	૨×૦।=૦॥	૧૧×૦॥=૫॥	૨૨×૦।= ૫॥
૨ ૦॥ ૧	૪ ૦। ૧	૧૨ ૦॥ ૬	૨૪ ૦। ૬
૩ ૦॥ ૧॥	૬ ૦। ૧॥	૧૩ ૦॥ ૬॥	૨૬ ૦। ૬॥
૪ ૦॥ ૨	૮ ૦। ૨	૧૪ ૦॥ ૭	૨૮ ૦। ૭
૫ ૦॥ ૨॥	૧૦ ૦। ૨॥	૧૫ ૦॥ ૭॥	૩૦ ૦। ૭॥
૬ ૦॥ ૩	૧૨ ૦। ૩	૧૬ ૦॥ ૮	૩૨ ૦। ૮
૭ ૦॥ ૩॥	૧૪ ૦। ૩॥	૧૭ ૦॥ ૮॥	૩૪ ૦। ૮॥
૮ ૦॥ ૪	૧૬ ૦। ૪	૧૮ ૦॥ ૯	૩૬ ૦। ૯
૯ ૦॥ ૪॥	૧૮ ૦। ૪॥	૧૯ ૦॥ ૯॥	૩૮ ૦। ૯॥
૧૦ ૦॥ ૫	૨૦ ૦। ૫	૨૦ ૦॥ ૧૦	૪૦ ૦। ૧૦

જેના બોલવામાં નહિ ઢંગ; તેનો કદી ન કરીએ સંગ

૨૧×૦॥=૧૦॥	૪૨×૦।=૧૦॥	૩૧×૦॥=૧૫॥	૬૨×૦।= ૧૫॥
૨૨ ૦॥ ૧૧	૪૪ ૦। ૧૧	૩૨ ૦॥ ૧૬	૬૪ ૦। ૧૬
૨૩ ૦॥ ૧૧॥	૪૬ ૦। ૧૧॥	૩૩ ૦॥ ૧૬॥	૬૬ ૦। ૧૬॥
૨૪ ૦॥ ૧૨	૪૮ ૦। ૧૨	૩૪ ૦॥ ૧૭	૬૮ ૦। ૧૭
૨૫ ૦॥ ૧૨॥	૫૦ ૦। ૧૨॥	૩૫ ૦॥ ૧૭॥	૭૦ ૦। ૧૭॥
૨૬ ૦॥ ૧૩	૫૨ ૦। ૧૩	૩૬ ૦॥ ૧૮	૭૨ ૦। ૧૮
૨૭ ૦॥ ૧૩॥	૫૪ ૦। ૧૩॥	૩૭ ૦॥ ૧૮॥	૭૪ ૦। ૧૮॥
૨૮ ૦॥ ૧૪	૫૬ ૦। ૧૪	૩૮ ૦॥ ૧૯	૭૬ ૦। ૧૯
૨૯ ૦॥ ૧૪॥	૫૮ ૦। ૧૪॥	૩૯ ૦॥ ૧૯॥	૭૮ ૦। ૧૯॥
૩૦ ૦॥ ૧૫	૬૦ ૦। ૧૫	૪૦ ૦॥ ૨૦	૮૦ ૦। ૨૦

સાચને ન લાગે આંચ.

૪૧×૦॥=૨૦॥	૮૨×૦।=૨૦॥	૧૦૦× ॥= ૫૦	૨૦૦×૦।= ૫૦
૪૨ ૦॥ ૨૧	૮૪ ૦। ૨૧	૨૦૦ ૦॥ ૧૦૦	૪૦૦ ૦। ૧૦૦
૪૩ ૦॥ ૨૧॥	૮૬ ૦। ૨૧॥	૩૦૦ ૦॥ ૧૫૦	૬૦૦ ૦। ૧૫૦
૪૪ ૦॥ ૨૨	૮૮ ૦। ૨૨	૪૦૦ ૦॥ ૨૦૦	૮૦૦ ૦। ૨૦૦
૪૫ ૦॥ ૨૨॥	૯૦ ૦। ૨૨॥	૫૦૦ ૦॥ ૨૫૦	૧૦૦૦ ૦। ૨૫૦
૪૬ ૦॥ ૨૩	૯૨ ૦। ૨૩		
૪૭ ૦॥ ૨૩॥	૯૪ ૦। ૨૩॥		
૪૮ ૦॥ ૨૪	૯૬ ૦। ૨૪		
૪૯ ૦॥ ૨૪॥	૯૮ ૦। ૨૪॥		
૫૦ ૦॥ ૨૫	૧૦૦ ૦। ૨૫		

આમુજબ બોલાવવાથી છોકરાને આં બોલવામાં રસ પડેશે એટલુંજ નહિ પણ તેમને આંકનો સબંધ પણ બરાબર સમજાશે.

* ચલણી નાણાંની ધાત.

૧॥	પાઇ	=	૧	અધેલો.
૨	અધેલા	=	૧	પૈસો
૨	પૈસા	=	૧	ઢબુ
૨	ઢબુ	=	૧	આનો
૨	આના	=	૧	બેઆની
૨	બેઆની	=	૧	પાવલી
૨	પાવલી	=	૧	અડધો
૨	અડધા	=	૧	રૂપીઓ

પૈસાની એક દોઢપાઈ	૨
ઢબુ એકના પૈસા	૨
આના એકના ઢબુ	૨
બેઆની એકના આના	૨
પાવલી એકની બેઆની	૨
અડધા એકની પાવલી	૨
રૂપીઆ એકના અડધા	૨

૧૨	પાઇ	=	૧	આનો
૮	દોઢપાઇ	=	૧	આનો
૪	પૈસા	=	૧	આનો
૨	ઢબુ	=	૧	આનો

આના એકની પાઇ	૧૨
આના એકની દોઢપાઈ	૮
આના એકના પૈસા	૪
આના એકના ઢબુ	૨

૨	અડધા	=	૧	રૂપીઓ
૪	પાવલી	=	૧	રૂપીઓ
૮	બેઆની	=	૧	રૂપીઓ
૧૬	આના	=	૧	રૂપીઓ
૩૨	ઢબુ	=	૧	રૂપીઓ
૬૪	પૈસા	=	૧	રૂપીઓ
૧૨૮	દોઢપાઈ	=	૧	રૂપીઓ
૧૯૨	પાઈ	=	૧	રૂપીઓ

રૂપીઆ એકના અડધા	૨
રૂપીઆ એકની પાવલી	૪
રૂપીઆ એકની બેઆની	૮
રૂપીઆ એકના આના	૧૬
રૂપીઆ એકના ઢબુ	૩૨
રૂપીઆ એકના પૈસા	૬૪
રૂપીઆ એકની દોઢપાઈ	૧૨૮
રૂપીઆ એકની પાઈ	૧૯૨

*આ ધાત શીખવતી વખતે વર્ગમાંના છોકરાને નાણાવટી બનાવી બીજા છોકરાઓ સાથે નાણાંની આપ લે કરાવવી.

૧ આનાની	૧૨	પાઇ
૨ આનાની	૨૪	પાઇ
૩ આનાની	૩૬	પાઇ
૪ આનાની	૪૮	પાઇ
૫ આનાની	૬૦	પાઇ
૬ આનાની	૭૨	પાઇ
૭ આનાની	૮૪	પાઇ
૮ આનાની	૯૬	પાઇ
૯ આનાની	૧૦૮	પાઇ
૧૦ આનાની	૧૨૦	પાઇ

---

૧૨ પાઇનો	૧	આનો
૨૪ પાઇના	૨	આના
૩૬ પાઇના	૩	આના
૪૮ પાઇના	૪	આના
૬૦ પાઇના	૫	આના
૭૨ પાઇના	૬	આના
૮૪ પાઇના	૭	આના
૯૬ પાઇના	૮	આના
૧૦૮ પાઇના	૯	આના
૧૨૦ પાઇના	૧૦	આના

બારાના કોઠા ઉપરથી આ ઘાત શીખવવી.

---

૧ રૂપીઆના	૧૬	આના
૨ રૂપીઆના	૩૨	આના
૩ રૂપીઆના	૪૮	આના
૪ રૂપીઆના	૬૪	આના
૫ રૂપીઆના	૮૦	આના
૬ રૂપીઆના	૯૬	આના
૭ રૂપીઆના	૧૧૨	આના
૮ રૂપીઆના	૧૨૮	આના
૯ રૂપીઆના	૧૪૪	આના
૧૦ રૂપીઆના	૧૬૦	આના

---

૧૬ આનાનો	૧	રૂપીઓ
૩૨ આનાના	બે	રૂપીઆ
૪૮ આનાના	૩	રૂપીઆ
૬૪ આનાના	૪	રૂપીઆ
૮૦ આનાના	૫	રૂપીઆ
૯૬ આનાના	૬	રૂપીઆ
૧૧૨ આનાના	૭	રૂપીઆ
૧૨૮ આનાના	૮	રૂપીઆ
૧૪૪ આનાના	૯	રૂપીઆ
૧૬૦ આનાના	૧૦	રૂપીઆ

સોળાના કોઠા પરથી આ ઘાત શીખવવી.

---

૧ આનાના	૪	પૈસા
૨ આનાના	૮	પૈસા
૩ આનાના	૧૨	પૈસા
૪ આનાના	૧૬	પૈસા
૫ આનાના	૨૦	પૈસા

૬ આનાના	૨૪	પૈસા
૭ આનાના	૨૮	પૈસા
૮ આનાના	૩૨	પૈસા
૯ આનાના	૩૬	પૈસા
૧૦ આનાના	૪૦	પૈસા

---

૪ પૈસાનો	૧ આનો
૮ પૈસાના	૨ આના
૧૨ પૈસાના	૩ આના
૧૬ પૈસાના	૪ આના
૨૦ પૈસાના	૫ આના
૨૪ પૈસાના	૬ આના
૨૮ પૈસાના	૭ આના
૩૨ પૈસાના	૮ આના
૩૬ પૈસાના	૯ આના
૪૦ પૈસાના	૧૦ આના

ચોકના કોઠા પરથી આ ધાત શીખવવી.

---

૧ પૈસાનો	૦।	આનો
૨ પૈસાનો	૦।।	આનો
૩ પૈસાનો	૦।।।	આનો
૪ પૈસાનો	૧	આનો
૫ પૈસાનો	૧।	આનો
૬ પૈસાનો	૧।।	આનો
૭ પૈસાના	૧।।।	આના
૮ પૈસાના	૨	આના
૯ પૈસાના	૨।	આના
૧૦ પૈસાના	૨।।	આના
૧૧ પૈસાના	૨।।।	આના
૧૨ પૈસાના	૩	આના
૧૩ પૈસાના	૩।	આના
૧૪ પૈસાના	૩।।	આના
૧૫ પૈસાના	૩।।।	આના
૧૬ પૈસાના	૪	આના

૦।	આનાનો	૧ પૈસો
૦।।	આનાના	૨ પૈસા
૦।।।	આનાના	૩ પૈસા
૧	આનાના	૪ પૈસા
૧।	આનાના	૫ પૈસા
૧।।	આનાના	૬ પૈસા
૧।।।	આનાના	૭ પૈસા
૨	આનાના	૮ પૈસા
૨।	આનાના	૯ પૈસા
૨।।	આનાના	૧૦ પૈસા
૨।।।	આનાના	૧૧ પૈસા
૩	આનાના	૧૨ પૈસા
૩।	અનાના	૧૩ પૈસા
૩।।	આનાના	૧૪ પૈસા

૩॥	આનાના	૧૫	પૈસા
૪	આનાના	૧૬	પૈસા

પાયાના આંક ઉપરથી આ ધાત શીખવવી

૪	આનાનો	૦।	રૂપીઓ
૮	આનાનો	૦॥	રૂપીઓ
૧૨	આનાનો	૦॥।	રૂપીઓ

૧૬ આનાનો ૧ રૂપીઓ

૧	રૂપીઆના	૧૬	આના
૦॥।	રૂપીઆના	૧૨	આના
૦॥	રૂપીઆના	૮	આના
૦।	રૂપીઆના	૪	આના

એકાથી દાનનો ઉપયોગ. મનોયત્ન ૨.

૧) નવુંનો કોઠો લખો.

૨) આઠુનો કોઠો અવળો બોલી જાઓ.

૩ નવ ચાર સાત લખોટા લઈએ તો કેટલા થાય ?

૪) ૮×૫=; ૭×૭=; ૩×૯; ૮×૬=; ૭×૬= કેટલા ?

૫) ૧૧૭, ૧૩૯, ૬૩, ૧૩૭, ૧૫૪, ૭૬ અને ૧૭૬ માં શતક, દસક અને એકમ કેટલા ?

૬) ૨૪ રૂપીઆમાંથી ત્રણ ત્રણ, ચાર ચાર, છ છ અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવે ?

૭) એક શતક ને એક એકમ, બે દશક ને નવ એકમ; એક શતક, સાત દસક ને ત્રણ એકમના એકમ કેટલા?

૮) ૧૭૩, ૩૭, ૪૯, ૧૪૬, ૭૬, ૮૯, ૯૫, ૧૦૫ અને ૧૯૫ માં દસકનો આંકડો કયો છે તે કહો.

૯) ૬૩ માં સાત કેટલીવાર? ૬૩ માં ૯ કેટલી વાર ?

૧૯) ૩૨ રૂપીઆમાંથી ચાર ચાર રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપીઓ આવે ? અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી આવે ?

૧૧) રોજના ૮ ગાઉ ચાલું તો ૭ દિવસમાં કેટલા ગાઉ ચાલું ?

૧૨) હું રોજ ૩ લીટી લખું તો ૨૪ લીટી લખવાને કેટલા દિવસ લાગશે? ૬ દિવસમાં કેટલી લીટી લખીશ?
૧૩) ૪૫+૫; ૫૬+૮; ૪૯+૭; ૬૪+૮; ૪૨+૬; કેટલા?
૧૪) ૬૦–૧૦; ૪૮–૮, ૪૨–૭; ૫૪–૯; ૩૫–૫; કેટલા?
૧૫) નવું, સાતું, છક અને ચોકના કોઠાના જવાબ લખો.
૧૬) ૯૦માંથી ૯ જાય તો ૮૧, ૮૧માંથી ૯ જાય તો ૭૨, એમ કંઇ નહિ રહે ત્યાં સુધી નવ નવ બાદ કરો.
૧૭) ૬ માણસના પગ વધારે કે ચાર ગાયના?
૧૮) એક પેનશીલના ૪ પૈસા તો ૯ પેનસીલનું શું?
૧૯) ૨૭ પૈસામાંથી ૩ પૈસાવાળી કેટલી ચોપડી આવશે?
૨૦) ૧૮માં ૨, ૩૬માં ૯, ૨૭માં ૩, ૨૪માં ૬ કેટલીવાર છે?
૨૧) ત્રણ આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા લખો.

પરચુરણ પ્રશ્નો. મનોયત્ન ૩.

૧) ૭ માણસના હાથ કેટલા? પગ કેટલા! નાક કેટલાં?
૨) ૪ ગાયના આચળ કેટલા? શીંગડાં કેટલાં?
૩) ૭ અઠવાડીઆંના દિવસ કેટલા?
૪) પૈસાના ૪ શેર વેગણ મળે તો ૮ પૈસાના કેટલાં?
૫) એક ભિખારીને ૭ પાઇ આપતાં ૫ ભિખારીને આપવાને કેટલી પાઇઓ જોઇએ?
૬) એક માણસનો ૯ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૬ માણસનો ખરચ કેટલો થાય?
૭) લખોટાયંત્રની એક હારમાં ૧૦ લખોટા છે તો ૮ હારના કેટલા થશે?
૮) લખોટા યંત્રમાંથી ૮૫ લખોટા કાઢો.

૯) ત્રણ વાર આઠ કેરી લઉં તો કેટલી કેરી થાય ?

૧૦) ૧૦માં ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ ઉમેરીએ તો અનુક્રમે કેટલા થાય ?

૧૧) એક ઘરમાં ૫ મરદ, ૩ બાયડી અને ૭ છોકરા છે. ત્યારે તે ઘરમાં કેટલાં માણસ હશે ?

૧૨) ૩+૫+૭+૧ કેટલા ?

૧૩) ૫ ને પાંચ દસ, દસ ને પાંચ પંદર, એમ પાંચ પાંચ ઉમેરી પચાસ સુધી બોલો.

૧૪) ૨૧ છોકરા હાજર છે, ૯ ગેરહાજર છે ત્યારે કુલ કેટલા છોકરા હશે ?

૧૫) ૪૯માંથી ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ બાદ કરીએ તો અનુક્રમે કેટલા રહે ?

૧૬) ૧૦૦ કોડીમાંથી ત્રણ ત્રણ લેતા જાઓ અને બાકી કેટલી રહે તે કહેતા જાઓ.

૧૭) ૭૦માંથી સાત સાત લેતા જાઓ અને બાકી કેટલા રહે તે કહેતા જાઓ.

૧૮) ૧૪ છોકરામાંથી ૭ છોકરા રજા લઈ ગયા તો કેટલા રહ્યા?

૧૯) ૧૬ પેનો છે, બીજી કેટલી મળે તો ૨૪ પેન થાય ?

૨૦) ૯૯ રૂપીઆ હતા, તેમાંથી ૨૫ રૂપીઆ ખરચ્યા તો કેટલા બાકી રહ્યા ?

૧૧) ૭૫ કેરી હતી, તેમાંથી ૮ બગડી ગઈ, સારી કેટલી રહી ?

૨૨) ૪૫ કોડી છે, બીજી કેટલી ઉમેરૂં તો ૫૪ થાય ?

૨૩) મારી પાસે કોડી તથા ચિચોડા મળી ૯૩ છે, કોડી ૫૬ છે, તો ચિચોડા કેટલા હશે ?

૨૪) ૪૨માંથી ૬ જાય તો કેટલા રહે ? ૪૨માંથી ૩૬ જાય કેટલા રહે ?

૨૫) બે આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યામાંથી બે આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા બાદ કરો.

૨૬) ૭૨ શબ્દ લખવાના હતા, તેમાં ૪ લખ્યા તો બાકી કેટલા લખવાના રહ્યા ?

૨૭) એક ટોપલામાં ૨૪ કેરી છે, બીજામાં ૩૨ છે, ત્યારે બીજા ટોપલામાં કેટલી વધારે છે ?

૨૮) મારી પાસે ૩૨ કોઠી છે, મગન પાસે ૨૮ છે ત્યારે મારા કરતાં મગન પાસે કેટલી ઓછી છે ?

૨૯) મારી પાસે ૧૩ પેનો છે, મારા ભાઇ પાસે ૯ છે, હું કેટલી પેનો મારા ભાઇને આપું તો બંને પાસે સરખી થાય ?

૩૦) ૭ પૈસાનો પહેલા ધોરણનો મુખગણિત શિક્ષક મળે છે, ૪૯) પૈસા હોય, તો કેટલા મુખગણિત શિક્ષક આવે?

૩૧) ૪૫ પતાસાં છે, જો દરેક છોકરાને પાંચ પાંચ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ?

૩૨) ૪ જમરૂખનું વજન ૧ શેર થાય છે, ત્યારે ૩૨ જમરૂખનું વજન કેટલું થશે ?

૩૩) દરેક છોકરાને ૭ પૈસા આપતાં ૪૯ પૈસા વપરાયા ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?

૩૪) પાટલી, છે, છોકરા ૨૮ છે ત્યારે દરેક પાટલી પર કેટલા છોકરાએ બેસવું ?

૩૫) એક બ્રાહ્મણ ૩ લાડુ ખાય છે, મારી પાસે ૨૭ લાડુ છે તો કેટલા બ્રાહ્મણને પહોંચશે ?

૩૬) મારા બાપાએ ૩૫ કાગળ અમને સાત ભાઇ વચ્ચે આપ્યા ત્યારે દરેકે કેટલા કાગળ લેવા ?

૩૭) ૭૨માં ૮ કેટલીવાર છે? ૮ એ ૭૨માં કેટલીવાર છે?

૩૮) એક પેનશીલના ૩ પૈસા બેસે છે તો ૨૮ પૈસામાંથી કેટલી પેનશીલ આવશે અને શું વધશે?

૩૯) ૫૪ પૈસામાંથી દરેક છોકરાને ૯ પૈસા આપું, તો કેટલા છોકરાને અપાય અને શું વધશે?

૪૦) હું ૫ પૈસા લઇ બજારમાં ગયો, તેમાંથી ૩ પૈસાની પેન લીધી, પછી મારા મામા મળ્યા તેમણે ૭ પૈસા આપ્યા, ત્યારે મારી પાસે કેટલા પૈસા થયા?

૪૧) ૮૨માંથી ૫ બાદ કરીએ અને જે રહે તેમ ૭ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

૪૨) ૭ છોકરા નવા આવ્યા ને ૫ ઉઠી ગયા તેથી વર્ગમાં ૨૩ છોકરા રહ્યા ત્યારે પહેલાં કેટલા છોકરા હશે?

૪૩) મારી પાસે ૩૫ લખોટા છે તેમાં ૧૪ મારા ભાઇના ને ૭ મારી બેનના છે ત્યારે મારા લખોટા કેટલા હશે?

૪૪) કેટલા પંચા ૪૦? કેટલા ચોક ૪૦? કેટલા અઠ્ઠા ૪૦? કેટલા દાન ૪૦?

૪૫) દાન સુધીમાં કયા કયા પલાખાનો જવાબ ૬૩ આવે?

૪૬) ૩૨ માં ૮ કેટલીવાર? ૩૨ માં ૪ કેટલીવાર?

૪૭) ૨૪ પૈસામાંથી બબ્બેની, ત્રણ ત્રણની, ચાર ચારની અને છ છની ઢગલી કરૂં તો કેટલી થાય?

૪૮) ૬૩ પૈસાની ૭ ઢગલાને બદલે ૯ ઢગલી કરૂં તો દરેકમાં કેટલા ઓછા આવશે?

૪૯) કઇ સંખ્યામાં ૫ ઉમેરી ૯ બાદ કરીએ તો કંઇ રહે નહિ?

